

**The Sufi Message of Hazrat Inayat Khan
Volume II – Cosmic Language,
9. Reason**

**De Soefi Boodschap van Hazrat Inayat Khan
Deel II – Kosmische Taal,
9. De rede(n)**

9. De rede(n)

Wanneer we het woord reden analyseren dan opent dat voor ons een ruim denkveld. Op de eerste plaats heeft iedereen die iets goeds doet en iedereen die iets kwaads doet een reden om zijn handeling te verdedigen. Wanneer twee mensen ruzie maken zeggen ze allebei dat ze in hun recht staan, omdat ze allebei een reden hebben. Voor een derde kan de reden van de een wellicht redelijker lijken dan die van de ander, of misschien zal hij zeggen dat ze beiden geen reden hebben en dat hij de reden aan zijn zijde heeft. Alle twistgesprekken, ruzies en discussies lijken te zijn gebaseerd op de rede, en toch is de rede, voordat men die heeft geanalyseerd, niets anders is dan een illusie en laat die je constant perplex staan. De oorzaak van alle disharmonie, van alle onenigheid, is de perplexiteit die wordt veroorzaakt door elkaars reden niet te begrijpen.

Je zou je af kunnen vragen: 'Wat is de rede? Waar hoort die thuis?' De rede behoort zowel tot de aarde als tot de hemel: zijn diepte is hemels, zijn oppervlakte aards; en dat wat in de vorm van de rede de kloof tussen de aarde en de hemel dicht is het middelste deel ervan dat hen verenigt. De rede kan dus ofwel zeer verwarrend ofwel zeer verlichtend zijn. In de taal van de Hindoes wordt de rede Badhi of Buddh genoemd, waar de titel van Gautama Buddha van afstamt. Maar welke rede is dit? Het is de diepte van de rede, het meest perfecte gebruik van de rede dat tot de hemel behoort.

Er bestaat een ander gebruik van de rede dat tot de aarde behoort. Als een persoon iemand die de regenjas van iemand anders heeft gepakt vraagt: 'Waarom heb je die gepakt?', dan kan hij antwoorden: 'Omdat het regende'. Hij heeft een reden. Er is een andere rede nodig om te denken: 'Waarom zou ik de regenjas van iemand anders pakken? Hoewel het regent – het is niet mijn regenjas'. Dat is een totaal andere rede. Denk je dat dieven en rovers, of de grote moordenaars geen rede hebben? Soms hebben ze grote redes – maar redes die zich aan de oppervlakte bevinden. Kan een dief om zijn handeling te rechtvaardigen niet zeggen: 'Wat zou het die rijke persoon uitmaken als hij zo veel geld zou verliezen? Hier ben ik, een arme man, ik zou er beter gebruik van kunnen maken. Ik heb hem niet van al zijn geld beroofd; ik heb maar net zoveel gepakt als ik wilde. Het is nuttig, ik kan er iets goeds mee doen'.

Daarnaast is de rede de bediende van de mind. De mind wil graag iemand loven - de rede reikt onmiddellijk duizend zaken aan om hem te loven, in zijn voordeel. De mind heeft de wens om iemand te haten - onmiddellijk brengt de rede wel twintig argumenten aan ten voordele van het haten van hem. Zo zien we dat een liefhebbende vriend duizend dingen kan vinden die goed en prachtig zijn in zijn vriend en dat een tegenstander duizend fouten in de beste persoon in de wereld zal vinden - en hij heeft redenen.

In de Franse conversatie zegt men: 'Vous avez raison', maar men kan zeggen dat iedereen een rede heeft. Het is niet af en toe dat men een rede hebt; iedereen heeft altijd een rede. Het hangt er alleen maar af van welke rede het is: is het de aardse rede of is het de hemelse rede? Het is natuurlijk dat de hemelse rede niet overeenstemt met de aardse rede.

Komen we nu tot de essentie van de dingen: waar verkrijgen we de rede, waar leren we die? De aardse rede leren we van onze aardse ervaringen. Wanneer we zeggen: 'Dit is juist en dat is verkeerd', is dat alleen maar omdat we op de aarde hebben geleerd dat die juist en dat verkeerd is. Voor een onschuldig kind dat net op deze aarde is geboren en

dat nog niet heeft geleerd het goede van het kwade te scheiden – voor hem stelt het niets voor, hij heeft nog niet die aardse rede verworven.

Dan is er een rede die zich voorbij de aardse rede bevindt. Degene die de regenjas van iemand anders heeft gepakt heeft een reden: 'omdat het aan het regenen was'. Maar er bevindt zich daaraan voorbij een reden: de regenjas behoorde hem niet toe. Hij had zich eerder nat moeten hebben laten regenen dan deze regenjas te pakken. Dat is een andere rede, dat is de rede achter de rede.

Dan is er de essentie van rede, die de hemelse rede is. Die rede begrijpt niet iedereen. Het is die rede die door de zieners, heiligen, door de mystici en profeten binnenin zichzelf wordt ontdekt. Op deze rede worden religies gebaseerd. Op de grond van deze rede ontspruiten de ideeën van mystiek en filosofie als planten en dragen vruchten en bloemen. Wanneer er van een leerling wordt verlangd dat hij naar de rede van zijn leraar luistert in plaats van erover te twisten, is dat om die hemelse rede erachter gade te slaan en te weten dat er een tijd in je leven aanbreekt waarin je ogen open zijn voor de essentiële rede. Het is die rede die Bodhisatva genoemd: Bodhi of Buddh dat rede betekent and satva dat essentie betekent.

Hoe moet je tot die rede komen? Door bij dat ritme te komen dat satva wordt genoemd. Er zijn drie ritmes: *Tamas*, *Rajas* en *Satva*. Iemand van wie het levensritme *tamas* is kent de aardse rede; degene van wie het leven *rajas* is kent voorbij de aardse rede een rede die achter een rede verborgen ligt; en degene die in het ritme van *satva* begint te kijken of te leven begint de oorzaak van elke rede te zien - die zich in de diepverborgen diepten van het gehele zijn bevindt, en dat is de rede van God.

In de huidige tijd is educatie ongetwijfeld een grote hinderpaal voor kinderen. De kinderen wordt geleerd om vrijelijk met hun ouders te redeneren. Door vrijelijk te redeneren stoppen ze, wanneer ze een bepaalde leeftijd hebben bereikt, niet om na te denken; voordat ze denken redetwisten ze, maken ze ruzie en vragen ze: 'Waarom niet?' 'Waarom?' Op deze manier bereiken ze nooit de hemelse rede. Want om die hemelse rede te bereiken is er een ontvankelijke houding nodig, niet een eisende houding. Wat een kind tegenwoordig leert is een dominerende houding waarin hij zich laat gelden. Hij legt zijn kennis op aan anderen. Door het gemis aan die ontvankelijke houding verliest hij zijn kans om ooit die essentie van rede aan te raken die de spirit van Bodhisatva is.

Op een dag ging een murshid naar de stad en bij terugkomst zei hij: 'Oh, ik ben vervuld met vreugde, ik ben vervuld met vreugde. Er was zo'n exaltatie in de aanwezigheid van de Geliefde'. Toen dacht zijn mureed: 'Er was een geliefde en er was een exaltatie. Wat prachtig! Ik moet erheen gaan om te kijken of ik dat daar ook niet kan vinden'. Hij liep door de stad en zei toen hij terugkwam: 'Vreselijk! Wat is de wereld verschrikkelijk! Iedereen lijkt elkaar naar het leven te staan. Dat was het beeld dat ik zag. Ik voelde alleen maar depressie, alsof mijn hele wezen in stukken werd gescheurd'. 'Ja', zei de Murshid, 'je hebt gelijk'. 'Maar leg mij uit', zei de mureed, 'waarom u zo geëxalteerd was nadat u naar buiten was gegaan en waarom ik me zo verscheurd moet voelen. Ik kan het niet verdragen. Het is vreselijk!'. De Murshid zei: 'Je liep niet in het ritme waarin ik door de stad heb gelopen'. Dit wandelen betekent niet alleen het langzame ritme van de wandeling, maar ook dat ritme waarmee de mind beweegt, dat ritme waarmee de observatie wordt verworven. Dat is wat het verschil uitmaakt tussen de ene en de andere persoon. Dat is wat het verschil voortbrengt tussen de manier van redeneren van de ene en de andere persoon.

Degene die zegt: 'Ik wil niet naar jouw reden luisteren', heeft net als iedereen ongetwijfeld zijn reden. Maar hij zou een nog betere reden hebben als hij toch in staat zou zijn om te luisteren, als hij in staat zou zijn de reden van de ander te begrijpen. Het ritme van de mind van iemand is net als het maken van cirkels. De mind van de ene persoon maakt een cirkel in een minuut tijd; de mind van iemand anders maakt een cirkel in vijf minuten tijd; zijn rede is anders. De mind van nog iemand anders maakt een cirkel in vijftien minuten tijd; zijn rede is weer anders. Hoe langer het duurt, hoe ruimer de horizon van zijn visie en hoe scherper zijn kijk op het leven.

Redeneren is een ladder. Met behulp van deze ladder kun je stijgen en met behulp van deze ladder kun je vallen. Want als je door redeneren niet omhoog gaat dan zal die je ook helpen bij het naar beneden gaan, omdat, als er voor elke stap die je omhoog zet een rede is, er ook een rede is voor elke stap naar beneden.

Dit onderscheid wordt ongetwijfeld gemaakt om ons in staat te stellen te begrijpen dat er drie verschillende aspecten van rede zijn. In werkelijkheid is er een rede. Men kan het menselijke lichaam in drie delen verdelen, maar het is één lichaam, het is één persoon. De rede is een grote factor en heeft iedere mogelijkheid in zich van elke vloek en van elke zegening.

Vraag: Wat kunnen we het middelste deel van de rede noemen? Is dat het gevoel voor het maken van onderscheid? Antwoord: Ja; de rede is verbonden aan een impuls, en rede is verbonden aan het denken. De rede die is verbonden aan het denken is het middelste deel van de rede; de rede die is verbonden aan de impuls is het lagere deel van de rede. Maar de rede die inspirerend is, is de hemelse rede. Deze rede ontvouwt het goddelijke licht; die komt door te ontwaken tot de rede die je in het hart van God vindt.

Er wordt een verhaal verteld over Mozes die samen met Khidr door een land heen trok. Khidr was de Murshid van Mozes toen Mozes werd voorbereid op het profeetschap. De eerste les voor Mozes om te leren gehoorzamen was om onder alle omstandigheden te zwijgen. Terwijl zij door de schoonheid van de natuur heen liepen waren de leraar en de leerling allebei stil. De leraar was geëxalteerd bij het zien van de schoonheid van de natuur en de leerling voelde dat ook. En zo kwamen ze aan bij de rivieroever, waar Mozes een klein kind zag dat aan het verdrinken was en de moeder hardop aan huilen was omdat zij kon niet helpen. Hier kon Mozes zijn mond niet houden. Hij moest die discipline doorbreken en zei: 'Meester, red hem, het kind is aan het verdrinken!' Khidr zei: 'Zwijg!' en Mozes zweeg. Maar het hart van Mozes was rusteloos, hij wist niet wat hij moest denken: 'Kan de Meester zo achteloos, zo onachtzaam, zo wreed zijn of is de Meester machteloos?' Hij kon niet begrijpen wat wat was. Hij durfde zo'n gedachte niet te denken en toch verontrustte die hem zeer.

Toen ze verder gingen zagen ze een boot zinken. Mozes zei: 'Meester, die boot is aan het zinken, ze gaat onder'. De Meester beval hem opnieuw om te zwijgen; dus zweeg Mozes, maar hij voelde zich nog ongemakkelijker. Toen ze thuis kwamen, zei hij: 'Meester, ik dacht dat u dat kleine kind zou hebben gered van verdrinking en dat u die boot zou hebben gered die aan het zinken was - maar u deed niets. Ik kan het niet begrijpen, maar ik zou graag een uitleg willen krijgen'. De Meester zei: 'Wat jij zag, zag ik ook. We zagen dat beiden. Dus hoefde je dat mij niet te vertellen, omdat ik het zag. Je hoefde mij niet te vertellen wat er aan de hand was, want dat wist ik. Als ik had gedacht dat het beter was om in te grijpen dan had ik dat gedaan. Waarom heb je de moeite genomen het mij te vertellen en om je eed om te zwijgen te verbreken?'

Hij vervolgde: 'Het kind dat aan het verdrinken was was voobestemd om een conflict tussen twee landen teweeg te brengen en duizenden levens zouden in dat conflict vernietigd worden. Toen hij aan het verdrinken was weerde dat het andere gevaar af dat er aan stond te komen'. Mozes keek hem vol verbazing aan. Toen zei Khidr: 'Die boot die aan het zinken was was een boot van piraten. Het was aan het zeilen om een groot schip vol pelgrims tot zinken te brengen en vervolgens te pakken wat er op het schip achtergebleven zou zijn en dat naar huis te brengen. Denk jij dat jij en ik daar de rechter over kunnen zijn? De Rechter bevindt zich erachter. Hij weet wat Hij aan het doen is, Hij kent Zijn taak. Toen jou werd verteld te zwijgen was dat om je mond te houden en alles net als ik zwiingend te observeren, in eerbied'.

Er is een Perzische dichtregel die als volgt gaat: 'Het is de tuinier die weet welke plant op te kweken en welke te snoeien'.

Jullie zouden me kunnen vragen: 'Zullen we allemaal dezelfde houding aannemen? Als iemand zich in de problemen bevindt of verdrietig is, moeten we dan niet gaan helpen?' Ja, jullie zouden kunnen helpen - maar als, tegelijkertijd, een spiritueel iemand niet lijkt te doen wat je van hem verwacht, hoeven jullie je daar geen zorgen over te maken, want jullie dienen te weten dat daar de een of andere reden voor is. Jullie hoeven hem niet te beoordelen, want hoe meer jullie evolueren hoe anders jullie rede wordt. Dus heeft niemand de macht om over een ander te oordelen, maar men kan zelf zijn best doen.

Vraag: Is dat de reden waarom de grote zielen verkeerd zijn beoordeeld, omdat de kleine zielen hen probeerden te beoordelen. Antwoord: Dit is altijd de grootste moeilijkheid geweest in de levens van geëvolueerde zielen. Wat gebeurde er met Jezus Christus? Op de ene plek was er aardse rede, op de andere plek was er hemelse rede.

Ik zal jullie een verhaal over mijn brutaliteit vertellen dat jullie zal interesseren. Ik keek ooit naar mijn Murshid en er kwam een gedachte op in mijn rusteloze mind: 'Waarom zou een grote ziel als mijn Murshid met goud geborduurde slippers dragen!'. Ik onderzoek mezelf onmiddellijk; het was slechts een gedachte. Die zou nooit aan mijn lippen zijn ontsnapt; die was onder controle. Maar daar was daar bekend. Ik kon mijn brutaliteit niet met mijn lippen bedekken; mijn hart was voor mijn Murshid als een open boek. Hij keek er meteen in en las mijn gedachte. En weet je welk antwoord hij me gaf? Hij zei: 'De schatten van de aarde bevinden zich aan mijn voeten'.

Translation by Alima Mooijman, alima@sufimovement.us

International Sufi Movement-USA-Midwest Region <http://www.sufimovement.us/>

International Sufi Movement-USA-Midwest Region Translation Team <http://www.sufimovement.us/workers.htm>

<http://sufimovementusdutchtranslations.blogspot.com/2011/07/kosmische-taal-9.html>

To read the original text please visit <http://www.hazrat-inayat-khan.org/php/views.php?h1=12&h2=9>